

ARC

Szalay István: Elsősorban tanár voltam világeletemben, és az is maradtam

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2015.03.16. 07:00

Szerző: Varga Anna

Rendkívül büszke Szalay István matematikus arra, hogy bekerült abban a százas csoportba, akiket eddig díjazott a Szegedért Alapítvány. A város egykori polgármesterével beszélgetve kiderült, nem vágyik vissza a politikába, a mai közélet számára túl mocskos és korrupt, ő

leginkább tanárnak tartja magát.

A hagyományokhoz híven a Szegedet romba döntő 1879-es árvíz évfordulójához kapcsolódva adták át idén is a Szegedért Alapítvány díjait, Szalay István matematikus a fődíjat, Lapis András szobrászművész Szeged Múzsája című kislasztikáját vehette át az ünnepségen.

– A Szegedért Alapítvány fődíja mit jelent önnek, egyáltalán mennyire tartja fontosnak, hogy elismerjék az embert?

– Az alapítvány minden évben négy elismerést ad át, az elmúlt 25 évben így összesen 100 embert díjaztak. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy belekerülhettem ebbe a százas körbe. Természetesen egyáltalán nem mindegy, hogy egy elismerés az ember életpályájának melyik életszakaszában érkezik, hiszen amikor az ember például ledoktorál vagy kandidál, az lendületet ad, hogy egy újabb tudományos fokozatért dolgozzon az ember. Az én koromban – nem titok, 71 éves vagyok – egy elismerés már inkább visszafelé tekint, egyfajta életműnek tekinthető, függetlenül attól, hogy az ember szeretne még élni néhány évet. Ha visszatekintek az életemre, nagyon sok mindennel foglalkoztam: dékán-helyettes, majd a főiskola

FRIS

főigazgatója is voltam, később polgármester, országgyűlési képviselő, majd államtitkár, és még ma is tanítok. Az embert az évek alatt dicsérik, kap elismerést, de a civil társadalom részéről a most kapott fődíj a legnagyobb megtiszteltetés számomra, mivel Szeged vonatkozásában ez a legrangosabb elismerés, amit egy ember kaphat. Ha a város által adományozott díjakkal párhuzamot vonunk, akkor ez a fődíj a Szeged Díszpolgári Címmel egyenértékű. Sok olyan díjazott van, akit díszpolgárrá is avattak, polgármesterségem idején például én adtam avathattam díszpolgárrá *Kristó Gyula* és *Simon Miklós* professzorokat, és ők mindketten szerepelnek a Szegedért Alapítvány 100-as listáján is.

– Azt mondta, életműve elismeréseként tekint a fődíjra, de azért gondolom, vannak tervei, céljai...

– Az én pályám elsősorban a tudományhoz és az oktatáshoz kötődik, és a tanárságból kifolyólag vagyok kutató is. Úgy gondolom, annak, aki a felsőoktatásban tanít,

kell, hogy legyen kutatási területe, nem elegendő, ha valaki jó tanár, saját eredményeket is fel kell tudni mutatnia. Ha a pályáivet nézzük, 71 évesen a leszállóágnál tartok már, de azt mondom, szerencsés az a leszállóág, amibe én kerülök, hiszen ha egy sportolóról beszélünk vagy egy kiváló színésről, akkor az ő pályacsúcsuk hamarabb van, mint egy tanár esetében, aki szellemi munkát végez. A legjobban azt szeretem, amikor itt a szobámban összegyűlik 8-10 hallgató, körbeüljük az asztalt a szemináriumon és jól elbeszélgetünk. Az oktatás nagyon sokat változott, a régi, nagytermes előadásoknak az ideje lejárt, teljesen kiszorítja az informatika. A világ legnagyobb tudósainak az előadásait bárki megnézheti az interneten keresztül, viszont itt a szobámban a hallgatók személyisége is megnyilvánul az eszmecseréken, s úgy gondolom, ez a konzultatív forma nem fog kiveszni, ez lesz a jövő útja, mint ahogy a múlté is ez volt a tömegoktatás előtti időkben. A tanári pálya szempontjából a bolognai rendszer bevezetését kifejezetten károsnak tartom, a hároméves képzés alatt a tanárságról egy szó sem esett, csak a szakképzésről. Az állam ezt felismerte, visszaállították az általános iskolai tanárképzést, de ezt is ortopéd módon, hiszen az első három év közös. Szerintem általános iskolai tanárnak, tanítónak azok jelentkeznek zömében, akik az adott korosztállyal szeretnének foglalkozni. A rendszer hibája, hogyha kibírja a hallgató az első három évet, akkor a fennmaradó kettőt is elvégzi, de ettől nem lesz valakiből jó középiskolai tanár...

– Ahogy fogalmazott, elsősorban tanárnak tartja magát, és többször nyilatkozta azt is, hogy a politikai életbe nem vágyik vissza. 1994 és 1998 között irányította a várost, a következő választáson is indult a polgármesteri székért, de nem önt választották meg. 1998-tól egy ciklus erejéig országgyűlési képviselő volt, utána 2002-ben és 2003-ban egyházi ügyekért felelős államtitkár. Ez gyakorlatilag kilenc év, ez idő alatt ábrándult ki a politikából?

– Való igaz, hogy nem vágyok vissza a politikába, amibe jóformán belesodródtam annak idején. Életem első felét az egyetem szolgálatában töltöttem, majd a főiskola főigazgatójává

neveztek ki. Életemnek ez a legnagyobb sikere, egy hattagú bizottság már az első körben engem választott meg, pedig mintegy négyszáz szavazó tagja volt annak a grémiumnak, amelyik döntött. Ez a rendszerváltástól függetlenül is megtörténhetett volna, hiszen ötévnyi dékán-helyettség után választottak vezetőnek, és akkor is elsősorban azok közül kerültek ki a főigazgatók, akiknek volt vezetői tapasztalata. A polgármesterség viszont kifejezetten a rendszerváltás termékének tekinthető. A főigazgatói megbízatásom lejárt pont egybeesett az önkormányzati ciklus végével, az első szabadon választott polgármester, *Lippai Pál* pedig már nem indult, és az országos politikai széljárás is megváltozott a Horn-kormányval. Akkor felkerültem egy tízes listára, akik közül az MSZP kereste a polgármester-jelöltet. Abban az időszakban a régi politikai

garnitúra, a párttitkárok és még a tanácselnökök sem jöhettek szóba, ezért olyanokat kerestek, akiknek volt vezetői tapasztalata. Még csak itthon sem voltam, amikor az MSZP választott, Dániában voltam egy szakmai úton, s mire hazaértem, az a hír fogadott, hogy én vagyok az egyetlen jelölt, pedig egyáltalán nem tartottam magam esélyesnek. Újoncként vágtam neki a polgármesterségnek, mert az egy dolog, hogy valaki irányít egy főiskolát, egy várost vezetni teljesen más. Lehet szeretni vagy nem szeretni *Papp Gyula* volt tanácselnököt, de ő 25 évig volt Szeged élén, az ő idejében épültek meg a lakótelepek, az algyői olajmező, és ő rajta hagyta ezeken a fejlesztéseken a szakértői kéznymát is. A mi esetünkben ez messze nem így volt: *Lippai Pál*, majd az én négy évem, de még *Bartha László* négyéves polgármestersége sem elegendő arra, hogy valaki egy városban azt mondhassa, hogy szakértő módon fogja vezetni. *Botka László* esete más, egyrészt negyedik ciklusát kezdte meg, másrészt a profi politikusi generációhoz tartozik. Na, ez az, amibe én sose vágytam, szívesen visszajöttem a szakmámhoz.

– Ha már sosem vágyott a profi politikusok közé, netán meg is gyűlölte a politikát?

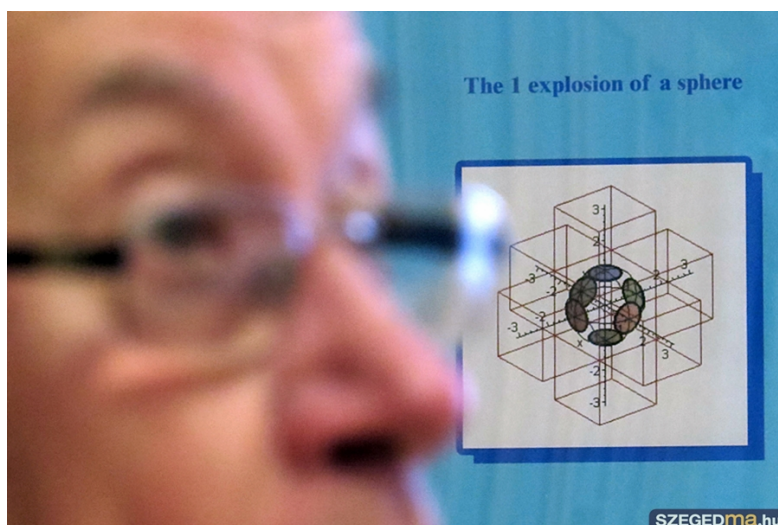
– Nem gyűöltem meg, de nagyon jó volt visszajönnöm tanítani. Akkoriban azért nem volt ennyire mocskos és korrupt a közelet, mint manapság. Azt látom, hogy a mai politikai szituáció egyáltalán nem jó, visszafejlődést történt

ahoz képest, ami a rendszerváltáskor volt, sokkal kevesebb forrása és hatásköre van az önkormányzatoknak. *Lippai Pál* idején és az én polgármesterségem alatt például a személyi jövedelemadó 50%-a a városnál maradt, vagyis volt mivel gazdálkodnunk. Kétségkívül akkor viszont nem voltunk európai uniós tagok és így pályázatok sem. *Botka László* jól kezelte az EU-s forrásokat, ebből virágoztatta fel a várost. Az persze más kérdés, hogy ez a felvirágoztatás nem feltétlenül olyan területeket érint, ami Szeged igazi előrehaladását mozdítja elő, inkább a szépítést valósította meg. Egy polgármester annyit tud megtenni, hogy alájátszik az adódó lehetőségeknek. Nem véletlen, hogy *Lippai* idejében a benzinkutak szaporodtak el, míg az én

időmben a bevásárlóközpontok és a bankok jöttek Szegedre. Hiába akartam volna én ide vasgyárat telepíteni... A kábelgyár is az én polgármesterségem alatt ment tönkre, de ez ellen nem lehetett tenni semmit. Hiába voltam jó kapcsolatban a Siemenssel, a mobiltelefonok egyszerűen tönkrevágták a cég azon elképzelését, hogy a Dél-Alföldön telefonhálózatot építsenek ki.

– Több mint huszonöt éve volt a rendszerváltás, ez idő alatt elért annyit hazánk, mint amit például 1989-ben gondolt?

– Valóban eltelt negyedszázad, ami több mint a Horthy-korszak, és semmire nem jutottunk. A világháború után 1956-ig az ország nagyjából újjáépült akármilyen rendszer is volt. Ma azt mondják, hogy élvasból sereghajtók lettünk, ami, még ha nem is igaz teljesen, sok igazság van benne, elég körülnéznünk, hogy honnan hova is jutottak el a környező országok. Az az érzésem, hogy jobban elmentünk a korrupció irányába, mint úgymond indokolt lett volna... Országgyűlési képviselőként annak idején csak a polgármesteri fizetés fele járt a törvény értelmében. Ezt már helyre tették, nem lehet senki egyszerre polgármester és országgyűlési képviselő, de a jövedelmek jelentősen megemelkedtek. Amikor visszavonultam a politikából tanítani az egyetemre, nem éreztem nagy átmenetet, a fizetésem körülbelül ugyanannyi maradt, mint előtte államtitkárként. Persze, a korszakok megítélése majd a történészek feladata lesz, gondoljunk csak a mostani Ságvári-vitára. Őt sem a mai politikai szemüvegen keresztül kell nézni, hanem – mivel sok idő eltelt már azóta – a történészeknek kell megvizsgálniuk a munkásságát, és elmondaniuk, mit állapítottak meg róla.

– Miként vélekedik a kialakult vitáról, ön szerint meg kellene tartania az SZTE gyakorló gimnáziumának Ságvári Endre nevét?

– *Ságvári Endre* történelmi személyiség volt, akárhogyan is ítélik majd meg a történészek, de a gimnázium egy hatvanéves intézmény, amelyik ma is él. Én úgy

gondolom, hogy nem lehet minden utcasarkon meghagyni a Sztálin és a Lenin-szobrot, de ha nem túl kirívó esetekről van szó, akkor nem is kell letagadni a múltat. **A mostani közgyűlés megfosztotta Gömbös Gyulát díszpolgári címétől**, én ezzel sem értek egyet. Ez mindenképpen kortünet: vagy azt takarja, hogy rákényszerítettek valakit valamire, vagy azt, hogy valaki mennyire megalkuvó volt. Azt persze megtehetjük, hogy elmondjuk a véleményünket *Gömbös Gyuláról*. Budapesten *Haynaut* fosztották meg díszpolgári címétől, pedig a *Széchenyi István* által kezdeményezett Lánchidat ő avatta fel, hiszen ezt hozta a történelmi helyzet, ezt nem lehet mit kezdeni. A restaurációkkal egyetértek, például hogy az Április 4. útja visszakapta a régi nevét, akárcsak a Szentháromság utca, egyszerűen eleve nem kellett volna átkeresztelni. Átvehetnénk nemzetközi példákat is, az ő bölcsességüket követve. Bécsben még mindig megvan az az obeliszk, amit *Sztálin* emelt, és rá van írva, hogy azt üzenik a világnak, a kommunizmus meghódítja a világot. Nem így történt, de ma is bárki elolvashatja. Rómában pedig ott áll a Viktor Emanuel-emlékmű, ami egyértelműen a fasizmus emlékműve. Azt sem bontották le, csak éppen nem kell megkoszorúzni naponta. A Ságvári-gimnázium

estében az, hogy megváltoztatták a nevét 1956-ban még rendjén van, hiszen az eredeti névadás környékén történt, de azóta már eltelt több évtized, ezért gondolom, hogy meg kellene hagyni az intézmény nevét. A Radnóti-gimnáziumnál sem töröltem volna el *Klauzál Gábor* nevét, de mivel sok idő eltelt, fura lenne visszakeresztelni Klauzálra. A Ságvári-ügyben ez a bal- és jobboldali politikai szemüveg csalóka, az egyik terroristának, a másik pedig abszolút hősnek állítja be, pedig az igazság valahol a kettő között van.

Szegedma Hírportál

kb. 3 éve

Szalay István nem vágyik vissza a politikába, a mai közélet számára túl mocskos és korrupt - Szegedért Alapítvány fődíjasával beszélgettünk. Részletek ITT: <http://szegedma.hu/?p=517461>

Szalay István: Elsősorban tanár voltam világeletemben, és az

Rendkívül büszke Szalay István matematikus arra, hogy bekerült abban a százas cso...

SZEGEDMA.HU

11 1 3

Kommentek

0 hozzászólás

Rendezés: Legújabb

Hozzászólás írása...

Facebook Hozzászólások modul

HASONLÓ TÉMÁK: #SZEGED #SZALAY ISTVÁN #SZEGEDÉRT ALAPÍTVÁNY #DÍJ #MATEMATIKUS

OLVASTA MÁR?

Dalokkal is összefogta a nyugdíjasklubokat a L.É.T. mozgalom + FOTÓK

KÖVETKEZŐ

Kész Zoltán képviselői eskütételével kezdődhet a parlament ülése

EZ IS ÉRDEKELHETI

